

stichting stinze-stiens

J A A R V E R S L A G 2 0 2 2

INLEIDING

Stichting Stinze-Stiens is volop in beweging. Bij de oprichting door Trudy van Riemsdijk-Zandee en Willem van Riemsdijk op 26 augustus 2021 werden drie belangrijke aandachtsgebieden benoemd:

- Ontwikkeling en behoud van historisch belangrijke landgoederen, parken en tuinen in Friesland bij voorkeur met historisch belangrijke stinzenflora
- Het bevorderen van de kwaliteit en leefbaarheid van de kerkebuurt in Stiens
- Het organiseren van concerten met hedendaagse en modern klassieke muziek.

Deze aandachtsgebieden zijn ongewijzigd, de activiteiten ervoor nemen echter substantieel grotere vormen aan. Met plezier presenteren wij in vogelvlucht hetgeen tot stand is gebracht in 2022.

KERKEBUURT STIENS

In Stiens ligt de basis voor de stichting. Daar startten Trudy en Willem van Riemsdijk in 2012 met hun inmiddels veelomvattende activiteiten. Het Doktershûs is uitgegroeid tot een parel in de kerkebuurt, net als Pakhûs SOLO een paar panden verderop. Beide panden worden graag bezocht.

Op 10 september vond de Open Monumentendag plaats. Het thema in 2022 was 'duurzaamheid'. Net als voorgaande jaren werkten Stichting Stinze-Stiens en Stichting Monumentenzorg Leeuwarderadeel (SML) samen om de Monumentendag-lezing te organiseren in Pakhûs SOLO. De lezing 'Duurzaamheid door de tijd' werd vormgegeven en vond een belangstellend oor die dag. Tevens werden diverse rondleidingen gedaan in het duurzame Doktershûs.

In de tuin van het Doktershûs vinden regelmatig rondleidingen plaats, al dan niet met een officiële lezing in het Pakhûs vooraf. Groepen maken vooraf een afspraak op maat, individuele bezoekers zijn welkom op de open tuindagen. De "Keningin fan de Stinzeblomkes", ofwel de Bostulp, neemt een bijzondere plaats in binnen de stichting. Dr. Anastasia Stefanaki, verbonden aan de Wageningen Universiteit en Naturalis, deed op initiatief van Willem en Trudy van Riemsdijk onderzoek naar de geschiedenis van de introductie van de Bostulp, nu bekend als *Tulipa sylvestris*. In februari 2022, bij de start van het stinzenfloraseizoen gaf Stefanaki daarover een interessante lezing in het Pakhûs.

Het Stinzenflorajournaal werd in 2022 tijdens het stinzenfloraseizoen vijf keer gepubliceerd. Het geeft een uitgebreide inblik in de achtergrond en betekenis van de stinzenflora en is een mooie aanvulling op de Stinzenflora-monitor.

MUZIEKPROGRAMMA

In Pakhûs SOLO, een oud pakhuis(je) met daarin een intieme en akoestisch geoptimaliseerde concertzaal, worden regelmatig concerten georganiseerd. Onder de bezielende leiding van programmadirecteur Beate Loonstra, zelf harpiste, wordt een seizoenprogramma gepresenteerd. Onderdeel van dit programma zijn de concerten die plaatsvinden in de Sint Vituskerk in Feinsum, met de passende naam 'Pakhûs pakt uit'.

De concerten in het Pakhûs zijn gewoonlijk soloconcerten, in de kerk spelen duo's, trio's, kwartetten en kwintetten. Het modern klassieke programma is een belevenis. Het publiek waardeert het programma en toont zich geïnteresseerd. De musici spelen hierin een belangrijke rol door hun eigen enthousiaste toelichting te geven op het programma. Concerten vinden gedurende het concertseizoen tweewekelijks plaats (september - mei). In de bijlage staat de gehele concertreeks van 2022 vermeld.

Een memorabele afsluiting van het jaar 2022 vond plaats op 23 december. Pianist Ralph van Raat speelde het iconische werk Vingt Regards sur l'Enfant Jésus van Olivier Messiaen, een muzikaal meesterwerk geïnspireerd op het kerstverhaal. Van Raat speelde dit werk van 20 delen die avond zonder pauze in de Sint Vituskerk in Feinsum. Het publiek waardeerde dit unieke concert zo vlak voor de Kerstdagen in hoge mate.

Om de kaartverkoop te vereenvoudigen werd het online ticketsysteem Stager geïntroduceerd. In het weekend van 24-25 september vond in Stiens de 'Mooie Zomer' plaats. In samenwerking met Kunstkade Leeuwarden en Trimdiel Keunstrûte vond een Compositieweekend bij Podium Pakhûs SOLO plaats.

Studio LOKAALWERK ontwierp een nieuw logo voor Pakhûs SOLO gebaseerd op het bijzondere bord met emallaag dat het vroegere margarinepakhuis sierde. LOKAALWERK ontwierp tevens diverse andere uitingen, zoals de aankondigingsposters en -flyers en programma's.

Uiteraard werd ook voor Stichting Stinze-Stiens een nieuw logo ontworpen. Er zijn nog vele uitingen die aandacht vragen en een speciaal ontwerp verdienen. Dit proces wordt in 2023 gecontinueerd.

LANDGOEDEREN

Epema State

Tjalling van Eysinga besloot zijn familiebezit Epema State in Ysbrechtum te koop aan te bieden toen duidelijk werd dat zijn kinderen er te weinig belangstelling voor hadden om dit culturele erfgoed in stand te houden. Hij ging op zoek naar nieuwe eigenaren, die dit hoog in het vaandel hadden. Dit paste Stichting Stinze-Stiens, niet in de laatste plaats vanwege de uitbundige aanwezigheid van bijzondere stinzenflora. Met deze aankoop van Epema State blijft het landgoed behouden voor de provincie Fryslân. Een wens van zowel Tjalling van Eysinga als van ons én van diverse andere spelers die het behoud en zorgvuldig beheer van Friese landgoederen van groot belang achten.

Nadat het koopcontract in februari werd ondertekend, vond op 31 mei de overdracht plaats. Vanaf dat moment is onderzocht welke bestemming van het pand en het park het beste zou passen, welke acties daarvoor nodig zijn en welke experts we daarvoor moeten inhuren. Studenten van de Hanzehogeschool kregen de kans om in een projectgroep te werken aan een onderzoek naar de mogelijke bestemmingen van Epema State en tevens de gevolgen van diverse keuzes in kaart te brengen. In een later stadium werd AKA Erfgoed - advies en architectuur aangezocht. Onder leiding van Ann-Katrin Adolph, lange tijd werkzaam geweest voor Hendrik de Keyser Monumenten, en in samenwerking met Thijs Bennebroek is en wordt gewerkt aan een bestemmingsplan en een plan van aanpak. Daartoe moeten eerst de nodige onderzoeken in en om het pand plaatsvinden.

Voor het koetshuis werd een huurder gezocht en na het verhuizen van de al aanwezige huurder van het poortgebouw vonden we daarvoor eveneens een nieuwe huurder. Een verzoek om in juni een openlucht kerkdienst te organiseren, wat in eerdere jaren ook werd gedaan, hebben wij graag gehonoreerd.

Het groen speelt binnen onze stichting een uitermate belangrijke rol. Op Epema State werd het volgende gedaan. Nadat de voor ons zo waardevolle stinzenflora voldoende was uitgebloeid, werd gestart met het onderhoud van het groen. Alleen al door de overweldigende aanwezigheid van de Reuzenberenklauw bleek dat dit hard nodig was. Het maaierwerk werd opgepakt en vanaf juli konden de overige bermen worden gemaaid en de hagen geknipt. In de boomgaard zijn bewust stroken laten staan, waardoor enkele kruiden tot bloei konden komen. Op het state-eiland werden de grasvlakken zonder bloeiende kruiden gemaaid en de andere vlakken later. In het najaar werd de overvloedige boomopslag langs de waterkanten verwijderd, waardoor de bestaande bomen beter uitkwamen en het ruimtelijke beeld fraaier werd. Ook werden enkele stobben weggefreest, zodat de werkzaamheden in de toekomst gemakkelijker kunnen worden uitgevoerd. In december werd het meeste dode hout boven de wandelpaden verwijderd in het kader van de boomveiligheid en om de jonge bomen begeleidings snoei te geven.

Landgoed Oranjestein

Ook de familie De Beaufort zocht een passende nieuwe eigenaar voor hun familiebezit: Landgoed Oranjestein in Oranjewoud. Stichting Stinze-Stiens kocht het landgoed aan vanwege de combinatie van de goede en originele staat van het geheel én de aanwezigheid van een bijzonder landschapspark van tuinarchitect Lucas Pieter Roodbaard inclusief veel historische bebouwing, hekwerken, follies en tuinornamenten. Met de aankoop blijft het landgoed behouden voor Provincie Fryslân. Net als bij de aankoop van Epema State bleek opnieuw uit de reacties dat dit in hoge mate gewaardeerd wordt door vele andere partijen.

Het koopcontract werd in juni 2022 ondertekend. De periode tot de overdracht op 6 januari 2023 hebben wij benut om zoveel mogelijk kennis overgedragen te krijgen van de familie De Beaufort, de omgeving Oranjewoud in kaart te brengen en bij gelegenheid kennis te maken met de mensen die voor de familie op het landgoed werken en de huurders op het landgoed.

Martena Zathe

Een al langer bestaande samenwerking met Stichting Martenastate werd in januari 2022 geformaliseerd, vooral ten behoeve van de verbouw en ontwikkeling van Martena Zathe - de boerderij en het terrein. De boerderij wordt verbouwd naar drie woonhuizen. Leidend hierin is niet zoveel mogelijk appartementen te maken in een grote ruimte die een boerderij biedt, maar duurzame woonruimtes te creëren met behoud van sfeer, ruimte en lichtval. Stichting Stinze-Stiens is de belangrijkste medefinancier in dit project. Oplevering is in 2023, waarna een start wordt gemaakt met de aanleg van de tuin.

ORGANISATIE

Stichting Stinze-Stiens werkte in 2022 met een onbezoldigd bestuur bestaande uit de twee oprichters Trudy van Riemsdijk-Zandee en Willem van Riemsdijk aangevuld met Jacqueline Schrijver (voorzitter) Almar van Keulen (penningmeester) en Maarten Vos (secretaris).

Er werd gewerkt met twee freelancers: Maaïke Neijenhuis-Frietema is operationeel manager van de stichting en Beate Loonstra is programmadirecteur Podium Pakhûs SOLO.

Vrijwilligers zijn een bijzonder welkome aanvulling op het team en brengen hun eigen kennis en expertise mee. Zonder hen zouden er geen concerten en lezingen kunnen plaatsvinden. Voor het groenonderhoud is de structurele inzet van een groep vrijwilligers eveneens van belang. Het is de wens om in de toekomst meer vrijwilligers aan ons te binden.